

#64

BAK Imre

BAK IMRE (1939)

Fekete-fehér II. | Black and White II., 1982

Akril, vászon | Acrylic on canvas, 200,5x50,5 cm
Jelezve hátoldalon: Fekete-fehér II. Bak/82 |
Signed on the reverse: Fekete-fehér II. Bak/82

Bak Imre az 1977-es Műcsarnokban rendezett kiállítása katalógusában említi Beke Tibornak, hogy hiányolja a mai gondolkodásból és látásból a szintézis megteremtésének igényét, amely a prehistorikus kultúrák sajátja volt. Ő maga ekkor már túl van az ún. hard-edge korszakán, amikor lényegében a bartóki kérdést próbálta körbejárni és megvalósítani a különféle hagyományok ötvözésével, de túl van az évtized első felében készült konceptuális munkáin is, amelyekben alapvető törvényszerűségeket, szubsztanciákat keresett. Sokirányú tevékenysége, amely a művészettől a reklámgrafikán át az oktatásig terjedt, mindinkább abba az irányba terelte, hogy művészeti elveit az élet minden területére kiterjessze, és a vágyott szintézist végrehajtsa.¹ Azonban ennek gyakorlati megvalósulására még pár évet várni kellett. Bak első ilyen jellegű próbálkozása az 1981-1982-ben készült festmény-sorozata, amelynek

Kezdő ár | Starting price: 7 500 000 Ft / 20 833 EUR
Becsérték: 15 000 000 - 20 000 000 Ft
Estimate: 41 667 - 55 556 EUR

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

| Fehér - Fekete. Bak, Csiky, Fajó, Gulyás, Haraszty, Hencze, Műcsarnok, Budapest, 1982- augusztus 6- 29.

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:

| Hajdu István: Bak Imre. Gondolat, Budapest, 2004, 31. kép
| Beke László: Tíz kortárs magyar művészeti kiállítás.
In: Művészettörténeti Értesítő 31. évf. 4. sz. (1982), 324. (kiállítás enteriőr)

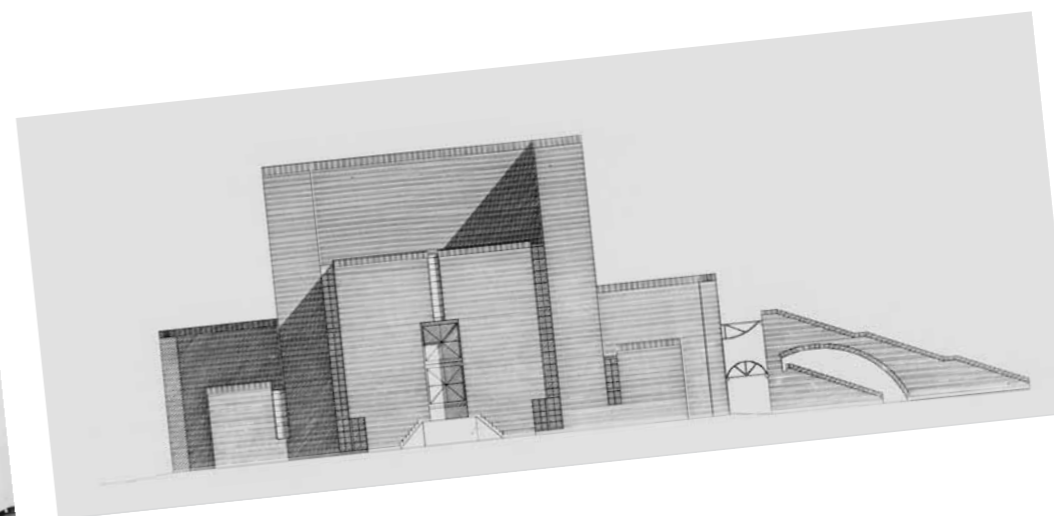
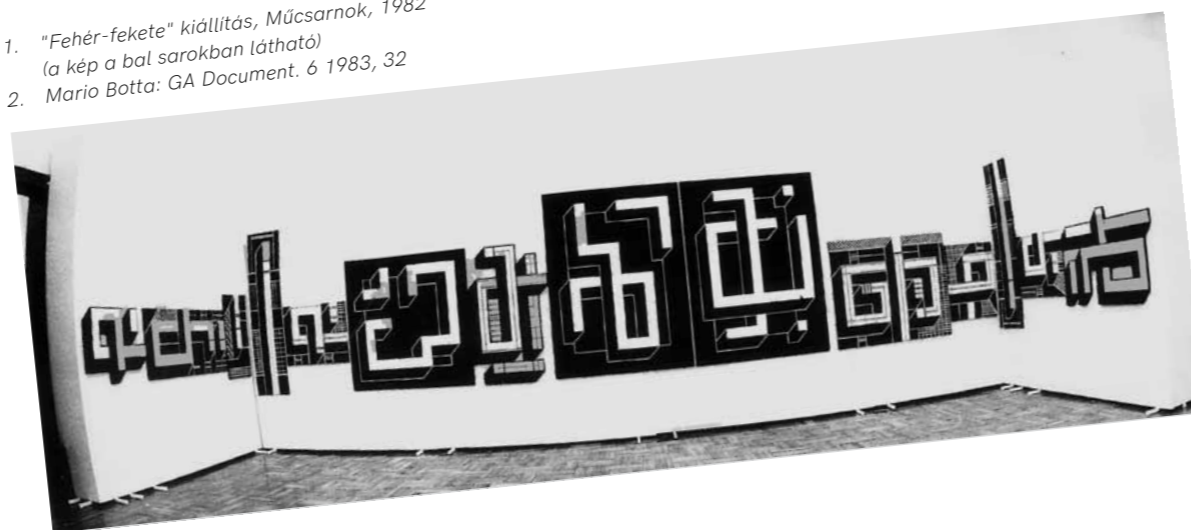
több mint két tucatból álló darabjait a *Fehér-Fekete* című csoportkiállításon *Írás* címmel, egyben, frízszerű elrendezésben mutatta be a kiállítótér kétszer harminc méteres körben futó fehér falán. Rajtuk a gyakran használt elemi szimbólumok közül (kör, négyzet, háromszög stb.) a labirintusból „levágott”, a meander-vonal hurkát idéző idom kapja a főszerepet, amelyet az előző korszak „ember-ég-madár” jellegű jelképeivel hasonlóan, erősen grafikusán, de a téri illúzióját keltve fogalmaz meg. A képek nagy része fekete-fehér, fekete-barna vagy fekete-olajzöld színű, a vásznak arányai szokatlanok, ezen kívül fontos motívumként feltűnik a raszter-háló, amelyekkel Bak tovább erősíti a festmények grafikus jellegét, valamint az építészeti allúziókat.² A *Magyar Építőművészet* 1983. évi 1. számában, maga a művész ír új inspirációs forrásáról, amely a posztmodern építészet és elmélet. Általuk talál vissza a festészethez, többé nem félve attól, hogy

ismétli magát. A posztmodern eklekticizmusa, a „mindent lehet” „elvtelensége” (hagyományok, kultúrák, jelentések, kódolások szintézise) ráébreszti arra, hogy van még mit mondania. A posztmodern építészetben – különösen a svájci Mario Botta munkáiban – felfedezi saját jelkombinációit: az archaizáló és modern szimbólumokat, a váratlan térkapcsolatokat, szikár szerkesztettséget és az optikai becsapásokat.³ Beke László a folyóiratnak ugyanebben a számában a következőket írja Bak *Írás*-sorozatáról: „Megpróbált a tér jelzése (a képalakítás) és a szimbolikus jelölés (pl. írásjelek) között egységet teremteni [...] Ebből a periódusból különösképpen az össze nem illő tényezők gyarapodása, vagyis az eklektika hozta meg a kibontakozás lehetőségét, s ezt először a Műcsarnokban rendezett »Fekete-fehér« csoportkiállításon lehetett megfigyelni”.⁴ A *Fekete-fehér II.* is az említett sorozatból való. Ahogy a kiállítás enteriőr-fotóján is látni

(festményünkkel a sarokban), Bak a különböző méretű és formájú vásznakból egy összefüggő képfolyamatot alakított ki, melyben közös a motívum- és színhasználat, a mérnöki rendszer – ám a szigorú szerkesztettség ellenére mégis valamiféle diszharmonikus „environment” keletkezett. Mintha a négyzethálós alapú rasztereken egy modern várostervet látnánk megvalósulni, kiválva az absztrakt térből. Kisebb-nagyobb méretű axonometrikus alakzatok, középre helyezve, amelyek mérete az egymáshoz való viszonyuk szerint változik. A sorozat egyfajta átmenet Bak hetvenes és nyolcvanas évekbeli korszaka között, alig pár hónappal később a fekete-fehér hurok-szerű idomot apró díszítmények, változatos színű, alakú képelemek (spirálok, lángnyelvek) árasztják el, és ezzel újfajta képi energiák szabadulnak fel.

FÖLDES LÉNA

1. "Fehér-fekete" kiállítás, Műcsarnok, 1982 (a kép a bal sarokban látható)
2. Mario Botta: GA Document. 6 1983, 32

1 Beke László: Beszélgetés a kiállításra készülő Bak Imrével – 1976.12.13. In: Bak Imre. Műcsarnok, 1977. március 18.-április 11.
2 Hajdu István: *Bak Imre*. Gondolat Kiadó, Budapest, 2003.
3 Bak Imre: Posztmodern. In: *Magyar Építőművészet* 32. évf. 1. sz. (1983), 60-61.
4 Beke László: Postscriptum Bak Imréhez. In: *Magyar Építőművészet* 32. évf. 1. sz. (1983), 62.